



Dette værk er downloadet fra Slægtsforskernes Bibliotek

Slægtsforskernes Bibliotek drives af foreningen Danske Slægtsforskere. Det er et privat special-bibliotek med værker, der er en del af vores fælles kulturarv omfattende slægts-, lokal- og personalhistorie.

Støt Slægtsforskernes Bibliotek – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://www.dsshop.dk/sponsorat>.

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug. Videre publicering og distribution uden for husstanden er ulovlig.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://bibliotek.dis-danmark.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

GREVSKABET KNUTHENBORGS GÅRDE OG HUSE
Brugere og ejere ca. 1750-2000
Henning Steen Christensen

- 0 - 0 - 0 - 0 - 0 -

Eksempler på fæstebreve
og andre ejendomsdokumenter
fra
Grevskabet Knuthenborgs område

- alle relateret til forfatterens aner i området

Fæstebrev på halvgård 1700	side 2
Fæstebrev på gård 1734	side 2
Fæstebrev på gård 1772	side 2
Fæstebrev på husmandssted 1777	side 3
Fæstebrev på gård 1782	side 3
Fæstebrev på gård 1789	side 4
Fæstebrev på gård 1790	side 4
Fæstebrev på gård 1807	side 5
Fæstebrev på gård 1815	side 8
Fæstebrev på gård 1826	side 10
Fæstebrev på gård 1835	side 13
Fæstebrev på husmandssted 1844	side 15
Fæstebrev på gård 1868	side 18
Lejekontrakt på husmandssted 1885	side 21

Fæstebrev på halvgård 1700 - Grimstrup by, Hunseby sogn (beliggenhed ikke identificeret)

Dend 22. Oct. 1700 er **Ole Andersen** af Grimstroppe forundt og fæstet sin gamle Fader Anders Hansen Skoumands halfue Gaard ibid. Ved Vilkaar at hand med Faderen herefter som hidtil holder det alt sammen som under Eet, og deraf begge tilligge svarer den sædvanlige Afgift. Men naar engang Faderen ved Døden afgaar da antager Ole Andersen ald Gaarden og dends Eie efter Louven forsvarligen forreestaa imod den Indfæstning, som hand nu er forrelagt at svare 6 Rdl.

- o - o - o - o - o - o - o -

Fæstebrev på gård 1734 - matr. 8 a Maglemer by, Hunseby sogn

(Indførsler i grevskabets fæsteprotokol er på den tid ordnet på den måde, at en betroet mand – i dette tilfælde forpagter Thestrup på Binnitzegaard - har ført protokollen og én gang årligt fået Grevens formelle godkendelse af årets fæstebreve – Gården er identificeret til matr. 8 a Maglemer)

Deris Høj Grevelige Excellence Høy og Velbaarne Adam Christopher von Knuth Greve af Knuthenborg, Herre til Sørup, Knuthenlund og Lundegaard etc. Ridder, Hans kongl. May-st Høybetroede Geheimeraad og Cammerherre:

Paa Deris høy Velbaarenheds Vegne og Høygunstig Approbation haver jeg underskrevne Stæd og Fæst saasom jeg hermed stæder og fæster til **Thomas Olsen** af Grimstrup dend Gaard i Maglemer, Jørgen Rasmussen blev frasadt. Samme Gaard, som i Nye Matriculs Hartkorn er anslaget for 6 Td. 4 Skp. 3 Fd. 1 Alb., Thomas Olsen maae og skall nyde bruge og beholde sin Livstid paa de Conditioner, at han deraf Aarl. og til Rette Tiid svarer alle Kongl. Contributioner Ordinaire og Extraordinaire efter Forordningens Tilhold samt Landgl. efter Jordebogen, der er Penge 3 Rdl, Biug 5 Td 3 Skp., Havre 1 Td.

4 Skp, Lam 1, Gies 1, Høns 6, Smør ½ Otting, Forretter Hoveriet liigemed hans Naboer og Formanden før hannem giordt haver, holder Gaarden alletider saavel i Sjn som (?) i forsvarlig Stand saaledes som dend for et lovligt Siun kand passere, Intet bortleier eller lader frakomme af dens tilliggende Ager og Eng eller den til upligt bruger eller bruger lader, ei hugger eller hugger lader noget i dend tilliggende Skovparter og Ronder uden det hannem ved forregaaende lovlig Udviisning er vorden tilladt, Er sit Høye Herskab samt dens Fuldmægtig i alle Ting hørrig og lydlig, Navnl. overalt holder sig Hans Kongl. May.sts allernaadigst Lov og Forordninger efterrettelig. For Indfæstning er han i Henseende Gaardens slette Tilstand befriet saa nyder han og fri uden Betaling uden 4 Tdr. Biug. Da haver han dette Fæste forbrudt om hand sig noget imod forreskreffne forseer. Det til Stadfæstelse under min Haand og Signet.

Binnitze 28 April 1734

Thestrup

- o - o - o - o - o - o - o -

Fæstebrev på gård 1772 - matr. 10 a Keldernæs by, Stokkemarke sogn

Pag 43. haver ieg Underskrevne stæd og fæst saasom ieg hermed stæder og fæster til **Hemming Svendsen** af Saltvig den Gaard No. 2 udi Stockemarcke Sogn og Kiældernes Bje, som Rasmus Nielsen sidst beboede. Same Gaard /: der er Ejendoms Bÿgt :/ bestaaer af Hartkorn Nye Matricul Ager og Eng 5 Td. 5 Skp. 3 Fd. 1 Alb. og Skovskÿld 1 Fd. 2 Alb. maa forbem. Hemming Svendsen sin Livs Tiid ham nyde, bruge og beholde i Fæste med ald dens Tilliggende i Bje og Mark, naar hand af dend afsvarer til rette forfaldne Tiider og Stæder alle Kongelige Contributioner, som allerede ere eller herefter paabudne vorder, saa og til hvert Aars Martini leverer Landgilde efter Jordebogen, som er Bogklaring 2 Rd 5 Mk 4 Sk., Tærsker Penge 5 Mk. 13 Sk., Rug 7 Skp 2 ¼ Fd. og Haure 2 Skp. 3 Fd., Forretter sit pligtige Hoverie efter Kongl. Anordning, saaledes som nu eller i Tiiden maatte blive befalet, uden forsømmelse eller opsætsighed, Holder Gaardens Bÿgning/ som er Eiendom/ i forsvarlig Stand og Same icke til Nogen enten bortleier, sælger eller afstaaer uden Høye Herskabs forregaaende Tilladelse, Icke tillade Andre at bruge eller benøtte sig af Noget af Gaardens Tilliggende Ager og Eng, Tørveskiær eller Gierdselhugst, Eÿ heller selv hugger eller tillader Andre at hugge i Gaardens Tilliggende Skoupart uden forregaaende

Udviisning. I øvrigt holder hand sig som Fæsteren Hans Kongl. Maj. sts allernaadigste Lov og Forordninger allerunderdanigst efterrettelig og er det Høye Grevelige Herskab tillige med Forvalter og hvem Andre over ham paa Høybemeldte Herskabs Vegne kan have at befale hørig og lydlig. Til Indfæstelse haver Fæsteren betalt 20 Rdl. skriver Tÿve Rigsdaler og Tiende Penge, hvilket igien forbrÿdes om hand sig noget i mod dette Fæstebrevs Indhold forseer. Dets til Bekræftelse under min Haand og Signet.

Knuthenborg, den 28. Sept. 1772

H. C. Broager

- o - o - o - o - o - o -

Fæstebrev på husmandssted 1777 - beliggenhed ikke identificeret, men beliggende i Raa by, Hillested sogn

Pag. 141 Kiender og hermed vitterliggiør at have Stæd og Fæst saasom ieg og hermed stæder og fæster til **Frederich Jacobsen** Skræder fra Marieboe det Huus No. 11 i Raae, som Christen Hansen Nich er fradøed, hvilket Huus bestaaende af 4 Fag bemeldte Frederich Jacobsen sin Livs Tiid maae i Fæste have, nÿde, bruge og beholde, naar og saalænge hand deraf til hvert Aars Martinÿ uden Restance betaler efter Jordebogen Huuspenge 3 Mk. 6 Sk., Hoveripenge 2 Rdl. samt derforuden uforsømmelig forretter det sædvanlige af Huuset giørende Hoverie, naar hand derom vorder tilsagt, holder Huusets Bÿgning og alt dets Tilhørende i god og forsvarlig Stand, Er mig som hands Herskab, min Inspecteur, Forvalter og Andre paa deres Vegne hørig og lydlig og i Alt øvrigt at rette og forholde sig efter Kongelig allernaadigste Lov og Forordninger. – Til Indfæstning har Fæsteren betalt 4 Rdl., som tilligemed dette Fæstebrev er forbrudt, naar alt Ovenstaaende ikke nøyagtig holdes og efterleves.

Knuthenborg, den 8 de April 1777

sign: I. H. Gr. Knuth
(L.S.)

- o - o - o - o - o - o -

Fæstebrev på gård 1782 - matr. 4 a Rersnæs by, Bandholm sogn

Pag. 234. Dets Vegne og efter Høynaadigst Approbation haver jeg Undertegnede Stædt og Fæst ligesom jeg og hermed stæder og fæster til Land-Soldat **Henrich Rasmussen**, barnefødt i Bandholm, 24 Aar gl., har tient som Land-Soldat i Aar, den Grevskabet tilhørende og i Ørstofte sogn Reersnesse Bÿe beliggende Gaard, som Hartvig Rasmussen sidst beboede men formedelst Sÿgdum og Fattigdom goed villig har afstaaet, hvilken Gaard der bestaaer af Hartkorn Ager og Eng 5 Td. 6 Skp. 5 Fd. 13/17 Alb. og Skovskÿld 2 Fd. 2 14/17 Alb med ald dens Tilliggende i Bÿe og Mark førbenævnte Henrich Rasmussen i sin Liivs Tiid maae nyde, bruge og i Fæste beholde, naar hand af bemeldte Hartkorn fra undertegnede Dato og fremdeeles Aarlig svarer alle Kongelige Contributioner, Ordinaire og Extraordinaire, der nu eller herefter allernaadigst vorder paabudne, Til førstkommende Mortensdag og fremdeeles Aarlig svarer Landgilde efter Jordebogen, der er Rug 5 Skp. 2 Fd, Bÿg 6 Td. 3 Skp., Ting og Tærskpenge 5 Mk. 8½ Sk., Hoveriet af Gaardens Hartkorn efter tilsiigende forretter, Jordene i Bÿe og Mark vedbørligt Dÿrker, Giødsker efter Landets Skik og Brug behandles uden noget deraf i mindste Maade til Andre at udlaane eller udleie, Ei i Gaardens Tilliggende Skou Parter hugger eller hugger lader uden foregaaende Udviisning og Tilladelse, men fra samme Endtholde sig og Tienestefolck ei sæler eller seer igiennem Fingre (Protokollens skrift derefter nærmest ulæselig men handler om forskellige andre pligter som fæster)

Bandholmgaarden 2. April 1782

G. F. Suhr

- o - o - o - o - o - o -

Fæstebrev på gård 1789 - matr. 7 a Hunseby (se under matr. 7m)

Haver ieg Underskrevne Christian Zander som Forvalter ved det Knuthenborg District under Grev-skabet Knuthenborg Stæd og Fæst ligesom ieg og hermed Stæder og Fæster til Ungkarl og National Recrut **Lars Jørgensen** fra Grevskabet Gyldesteen i Fyhn den Gaard No. 2 i Hunsebÿ Sogn og Bÿe, som Mads Larsen hidtil ham betroet og formedelst Alder og Svaghed til ham haver afstaaet, hvilken Gaard af Hartkorn Ager og Eng 5 Td 7 Skp 2 Fd 1 Alb. bemeldte Lars Jørgensen maae Nÿde, Bruge og sin Livs Tiid i Fæste beholde paa de Conditioner: At hand deraf aarlig til rette Forfalds Tiider svarer og betaler alle Kongelige Skatter og Contributioner, som nu ere eller herefter maatte paabydes saavelsom og den aarlige Landgilde efter Jordebogen til hver Aars Martini betaler og leverer, som er Bÿg 5 Tdr., Havre 1Td., 1 Lam, 2 Giæs, 4 Høns og 20 Æg samt Tærsker og Ting Penge 1 Rd 4 Sk Alt uden Restance, Forretter Hoverie Arbeide og Reÿser ligesom sine Medtienere i Bÿen og det en Fæste Bonde tilkomer efter de Kongelige Anordninger, villig og upaaklagelig, naar hand derom vorder ansagt, Gaardens Bÿgning og Besætning og Inventarium af Avlings Redskab og Sædekorn med videre efter herved hæftende lovlig Sÿns og Taxations Forretning stedse at istandholde og tilsvare uden Brøst og Mangel, Intet af Gaardens tilliggende Jord og Grund at bortleie eller i nogen Maade til Andre overdrager og ey heller selv til upligt bruger, men sig deraf benÿtter paa saadand Maade som lovlig kand eragtes, Entholder sig og Tieneste Folk fra ald utilladelig Skovhugst i Grevskabets og Gaardens underliggende Skov Parter, Planter Piile og Frugtræer, anlægger Humle og kaster Grøfter med videre til Gaardens Nÿtte efter de Kongelige Anordninger, Holder Freed og Eenighed i Mark og Bÿe og ikke modsætter sig hvad nÿttig Forandring og Indretning det Høye Grevelige Herskab naadigst maatte behage af lade foranstalte, Er Høÿbemeldte sit Herskab og alle paa Høÿsames Vegne Befuldmægtigede hørig og lydlig, samt for øvrigt holder sig Hands Kongelige Majst. Lov og Anordning allerunderdanigst efterrettelig. Alt under dette hans Fæsters Forbrÿdelse og under vilkaarlig Straf efter Loven. Udi Indfæstning betales 30 Rdl. og Tiende Penge 3 Rdl i alt Tre og Tredive Rigsdaler. Dets til Bekræftelse under min Haand og Fortrygte Signette.
Knuthenborg, d. 12. Febr. 1789

C. Zander
(L.S.)

Ligelÿdende Original Fæste Brev haver ieg modtaget, hvis Indhold ieg herved tilforbinder mig i Alt at efterleve og opfÿlde, som Bekræftes med min Egen Haands og 2-de Vidnesbÿrds Underskrift.

sign: Lars L.I.S. Jørgensen

Til Vitterlighed underskriver

C. J. Brandrup

Lars Krøll

- o - o - o - o - o - o - o -

Fæstebrev på gård 1790 - matr. 7 a Keldernæs by, Stokkemarke sogn

Paa Høÿgrevelige Herskabs HØY og VELBAARNE Herr JOHAN HENDRICH GREVE von KNUTH til GREVSKABERNE KNUTHENBORG og GYLDENSTEEN, HERRE til STAMHUSET MØERUP, RIDDER, HANS KONGELIGE MAIESTÆTS HØYBETROEDE KAMMER-HERRE og STIFTS-BEFALINGSMAND udi SIELLAND samt AMTMAND over BORNHOLM og FÆRØRRENE Dets Vegne og efter Høÿnaadigst Approbation haver ieg underskrevne Stæd og Fæst ligesom ieg og herved stæder og bortfæster til **Anders Hansen** barnefødt i Stockemarcke og som Liv Garden tient udi 4½ Aar, men fra same ved en Karls Andhvervning i sit sted ved frie Pass afskeediget, den Grevskabet tilhørende og udi Stockemarcke Sogn Kieldernesse Bÿe under No. 10 beliggende Eiendoms Bÿgt-Gaard, som Christen Andersen sidst i Fæste var forundt og er fradøed, hvis Encke Fæsteren Ægter, hvilken Gaard, der efter nÿe Jordfordeeling er bestaaende af Hartkorn Ager og Eng 5 Td 5 Skp1 fdk.1/10 Alb og Skovskÿld 1 Fdk 1 13/30 Alb. med ald dens nu Tilliggende i Bÿe og Mark, forbemeldte Anders Hansen sin Livs Tiid

maae nyde, bruge og i Fæste beholde, naar hand deraf fra sidst 1-ste Maii og fremdeeles Aarlig af dets Hartkorn udreeder og betaler de Kongelige Skatter, Ordinaire og Extraordinaire, som nu ere eller herefter allernaadigst vorder paabudne, Landgilden til Førstkommende Mortensdag og fremdeeles Aarlig hver Aars Mortensdag efter Jorde Bogen yder og leverer med Rug 6 Skp, Havre 1 Td 4 Skp 3 Fdk, Bogklaring i Penge 2 Rd 2 Mk 14 Sk., Ting og Tærsk Penge 5 Mk 14½ Sk., Hoveriet ligemed hands andre i Byen havende Naboer til Knuthenlund til Maii 1791 efter tilsigende uvægerlig forretter, og fra den Tiid efter den under 30. October 1789 imellem Høye Herskabet og denne Gaards Hoverie Bønder oprettede Foreening forretter det derudi bestemte Hoverie samt udreeder de andsadtte Hoveri Penge, Jordenes Bøye og Mark efter Fæsterligt selv dyrker, driver og behandler samt intet af same udlaaner og bortlejer til andre, I Gaardens tilliggende Skovmaale og Skovsparter ei hukker eller hukker lader uden Høye Herskabets Tilladelse, men i dens sted freeder og opelsker Skoven og enthoder sig med havende Tieneste Folk fra ald utilladelig Skovhugst og ey herudi med dem sæler eller seer igiennem Fingre, og graver de fornødne Vand Grøffter og drainer samt og graver, hvor behøves af hands Ager og Eng Steen og deraf sætter Steen Giærder alt saavel til Ager Jordens forbedring som Hegningens besparelse, Gaardens Bygninger, der foremeldt er Eiendom, vedligeholder og ei til nogen uden Høye Herskabets Tilladelse bortsælger, Besætningen tilligemed Gaardens øvrige Inventarier og Gaardens Redskaber, der ham ifølge allernaadigst Forordning af 8. Juni 1787 efter vedhæftede Sýns- og Taxations Forretnings Indhold i god Stand er overleveret, vedligeholder saaledes at same i saadan Stand, som modtaget, ved Fratrædelse afleveres, og da hand efter sames Indhold er overleveret, Gaardens Jorder med sin fulde Grøde bepligtes hand same ved Fratrædelse at aflevere, Med sine paagrændsende Naboer og Byemænd holder Fæsteren god Freed og Eenighed og ei giver Anledning til Ueenighed, Er det Høygrevelige Herskab, dets Inspecteur, Forvalter og andre paa deres Vegne til Høysames Tienestes Befordring udsendte hørig og lydlig, Samt i dette med øvrigt retter og forholder sig efter Hands Kongelige Mayestæts Lov og allernaadigst udgangne Forordninger. - Udi Indfæstning i Betragtning af de af Fæsteren til en Karls Andhvervelse i Sit Stæd betalte er alene betalt 60 Rdl og Tiende Penge 6 Rd., skriver Tredsindstyve og Sex Rigsdaler, der tilligemed dette Fæstebrev er forbrudt, naar alt heruid anførte ey af Fæsteren nøyagtig opfyldes og efterkommes. – Det til Bekræftelse under min Haand og fortrykte Signete.

Bandholmsgaarden, den 26. April 1790

G. F. Suhr
(L.S.)

- o - o - o - o - o - o - o -

Fæstebrev på gård 1807 (typisk fra udskiftningstiden) - Matr. 8 a Maglemer by, Hunseby sogn
FREDERICH Greve af KNUTH til Grevskabet Knuthenborg, Hans Kongelige Mayestæts Kammer-herre og Første Civil Deputeret i det Kongelige Admiralitets og Kommisariats Collegie, Ridder, Herre til Bonnerup og Mehrløse
Gjort vitterligt at have fæstet, ligesom jeg herved steder og fæster til **Jørgen Hansen Steen** den fra Maglemer Bye paa Hunselunds Lod udflyttede Gaard, Grevskabet Knuthenborg tilhørende og anført i sammes Jordebog under No. 8 for Ager og Eng Hartkorn 6 Tdr.

1.

Over Gaardens Bygninger, som i Aaret 1804 er udflyttede, er der taget Lovbefalet Sýns Forretning, som vedhæftet dette Fæstebrev, hvis Følge Bygningerne, som ere udflyttede, i god Stand og uden mindste Mangel. I samme gode Stand skal Fæsteren medens Fæstetiden stedse hævde og vedligeholde dem og ligeledes ved Fratrædelsen aflevere. Lader han Bygningerne forfalde, da forbryder og taber han derved sin Fæsterettighed. Ved samme Sýns Forretning er den ham overleverede Gaardsbesætning synet og taxeret, til hvis Værdie han er ansvarlig og som ved Fratrædelsen afleveres in Natura uden Forringelse. Dog tillades det ham at formindske Besternes Antal og holde færre Stykker, men kun disse, der ere bedre

og større, og i det mindste saae den Værdie, som i Syns Forretningen er sat paa samme. Ved at tillægge sig en forædlet og større Heste Race, kan han vente sig en Belønning, da jeg i Tiden agter at udsætte og give Premie derfor.

2.

Med hensyn til at fremme og indføre et bedre Jordbrug end det nærværende og her i Egnen almindelige lader jeg forfatte og indrette et Schema for Drivtsmaaden af en Bondegaards Markers udflyttede Jorder. Et saadant Schema bliver Fæsteren Jørgen Hansen i sin Tid meddelt og vedhæftet dette Fæstebrev, det han i alle Henseender følger og nøie holder sig efterrettelig under sit Fæstes Fortabelse, dog vil jeg samtykke, at der i Drivtsmaaden efter Schema skeer Afvigelse, naar Fæsteren kan foreslaae en bedre og fordeelagtigere Drivtsmaade end den i Schema foreslaaede, og i Tilfælde at en saadan forandrende Drivtsmaade ikke finde mit Bifald, maae det dog være Fæsteren tilladt at bruge den, naar tvende fra Retten udmeldte Mænd uden for Bondestanden dømmes, at den er bedre og rettere end den i Schema foreskrevne – En lige Ret til at faae en afvigende Drivtsmaade indføres forbeholdes Grevskabet. Foreløbig og indtil Schema erholdes, paalægges Fæsteren aarlig at brakke eller have Udlægsmark til Vintersæd, hvilken Brakjord tilbørlig renses fra Steen og Stød, hvor saadanne findes samt forsvarlig gives den fornødne Vand og Brakgrøfter, at Ingensteds kan staae Vand paa Jorden til Skade og Fordærv for Vintersæden. Denne Vintermark skal giødskes med al den Gjødskede der haves og ved Gaarden kan samles, som udsaae og strax nedpløies om Sommeren, medens Jorden ligger i Brak. Og der maae ikke tages mere end 2 høist 3 Halme af en saadan Gjødsket Jord, førend den udlægges til Hvile med Kløver eller Frigræs.

3.

Forsaavidt Fæsterens Lod støder til Hestehaven tager han til Opførelse og Vedligeholdelse det halve Hegn, ligesom ogsaa opsætter med Vindegjærde i Enden imellem bemeldte sin Lod og Fredskoven Nørre Have, hvilke Hegns Strækninger maae være opført og istandsat til 1. Juni 1808 og som derefter bestandig vedligeholdes af Fæsteren i Andbar Stand. Den øvrige Deel af Loddens udvendige Hegn, som endnu ikke er opført, deraf skal Fæsteren opføre sin Andeel enten af Steengjærde for saavidt Steene dertil kan faaes, eller af dobbelt Grøft med Vold i Midten af den Beskaffenhed som Hegns-anordningen forskriver, hvilken Vold beplantes med Tjørn, Hassel, Pile og andre levende Vexter. Med denne Indhegning skal Fæsteren være færdig senest om 3 Aar og hvad der til den Tiid mangler, lader jeg ved leiede Folk paa hans Regning foranstalte og Pengene derfor inddrive ved Udpantning. Derimod maa Fæsteren ikke førend Schema bliver ham meddelt lade noget Indvendigt Hegn opføre.

4.

En Have sønden for Gaarden skal Fæsteren indhegne sig, helst med Steengjærde, men i Mangel deraf med enkelt Vold, som beplantes, foruden at han ved Foden af Volden maae søge at anbringe høitstammede Træer. I Haven, som ei maae være mindre end 4 Skp. Land, men vel større, skal han plante Frugttræer af alle Slags og søge samme med Omhyggelighed fremelsket – Ligesaa skal han paa et beqvemt Sted anlægge sig en Humle Have paa 1 til 2 Skp. Lands Størrelse og forresten bruge Haven til Kaal og alle slags Kjøkkenurter.

5.

Fæsteren maae hverken sælge Hør, Halm, Kløver, Græs eller noget slags Foder i navnlig Maade fra Stedet, men alt skal paa Gaarden fortæres og til Gjødning gjøres. Ligesaa bliver det ham strængelig forbuden at afhænde eller sælge Gjødskede under hvad Paaskud det endog maatte være, men al den Gjødskede, der kan samles, skal bruges og paa en fornuftig Maade anvendes til Gaardens Forbedring, heller ikke maae han lade Anden pløie og saae hos sig under Straf af Sædens Tab, men han skal selv for egen Regning saae og høste uden Deeltagelse af Andre. Overtrædelse af denne Post medfører Fæstets Forbrydelse.

6.

Alle Kongelige Skatter og paabudde, hvad enden de skulle betales i Penge eller ydes in Natura udreder og betaler Fæsteren af Gaardens Hartkorn, saaledes som de ere eller for Fremtiden paabydes til sine rette

Forfaldstider uden Restance, item Extraskat samt alle andre personelle Skatter af sig selv, Familie og Folk. Videre forretter han Konge- og Kirkereiser, Veiarbeide og hvad videre til offentlig Tjeneste bliver ham paalagt og befalet.

7.

I arlig Landgilde yder Fæsteren in Natura til hvert Aars Mortens Dag Byg 6 Tdr. og Havre 1½ Td., som leveres paa hvad Sted i Stiftet forlanges. Videre Smaaredsel til samme Tid, 1 Lam, 2 Gjæs, 6 Høns som leveres paa Knuthenborg in Natura samt ½ Otting Smør, som betales efter Prisen til 1. Nov. efter Jordebogen 1 Rd. 4 Mk. 8½ Sk., Kirke- og Kongetiende er overdraget Fæsteren i sin Fæstetid mod Afgift 3 Tdr. 2 Skp. Hvede og 3 Tdr. 2 Skp. Byg, der ligesom Landgilden ydes i gode sunde velrensede Vare med lovforsvarlig Maal og leveres Medio October ved Bandholm og siden udskibes eller ved Blands. Til Sikkerhed for denne Tiendefgift resolverer jeg mig den Fortrinsret, som Indbydelsen af 1796 giver Tiendetageren.

8.

Fæsteren betaler Hoveripenge de 2-de første Aar 24 Rdl. aarlig, men fra 1. Mai 1809 og fremdeles betaler han aarlig 27 Rdl., som erlægges 1. Mai og 1. Nov., hver gang det Halve. For resten retter han sig efter den under den 1. Jan. 1803 indgaaede Hoveriforening. Men foruden de bestemte Hoveripenge og de i Foreningen anførte ringe Hoverie paalægges og forbindes Fæsteren til følgende specielle Pligter:

- a. Han nedkjører fra hvad Sted i Skoven det paaviises een Favn Brænde aarlig til Stranden ved Bandholm eller Blands og sammesteds udskiber den.
- b. Han vedligeholder 15 til 20 Favne af Hegnet om Dyrehaven eller disse Fredskove, dog at ham forestaaen Inddeling er gjort anvises til Nytte, som han siden bestandig beholder.
- c. Han nedkjører fra Knuthenborg aarlig 16 Tdr. Korn af hvad slags forlanges til Bandholm eller Blands og samme Steds udskiber det.
- d. Af de over Hovedgaardens Marker løbende Veie skal han vedligeholde 1/43 Deel, som anvises ham paa bestemte Steder.
- e. Han skal afgive Hjælp til een af Godsets Huusmænd ved Udskiftning med at nedkjøre Steen, Fyld og alle slags Materialer samt ved at reise Huuset, hvorimod han igjen faaer saa meget Arbeide af Huusmanden, som af mig anvises Equivalent for hjælpen.
- f. Om forlanges og behøves skal han befordre alle slags Materialer fra Stranden til Knuthenborg, som dig ingen Tid skal blive over 6 Læs aarlig.
- g. Gaardspladsen i Byen med det derpaa værende Huus er ham i hans Fæstetid til Brug overdraget, men det forbydes ham at indtage nogen til Huuse førend Herskabet har samtykket Personen og denne skal da forrette alt offentlig Arbeide ved Veie, Skoler, Aaer med videre alt saaledes, som jeg befaler det i Omgang med de øvrige Huusmænd. Bliver en Saadan Familie anseet blandt de Fattige til Estraskats Svarelse, da betaler Fæsteren den Fattiges Extraskat ligesom ogsaa tilsvarende alle Personelle Skatter, en saadan Familie skal udrede.

Huusets Bygninger skal Fæsteren istandsætte og vedligeholde, saaledes at det ved Lovlig Syn kan ansees forsvarlig til Beboelse og skal sammen tilligemed Gaardens Bygninger Assureres i Brandkassen og Fæsteren udreder Brand Kontingentet

I øvrigt retter Fæsteren sig efter Hans Kongelige Maiestæts Lov og Anordninger samt viser sig hørig og lydlig mod Grevskabets Besiddere og andre, som paa dets Vegne haver ham noget af befale. Alt under Fæstes Forbrydelse og anden vilkaarlige Straf.

I Betragtning af det Gaardens Udflytning værende Bekostninger er han for Indfæstning befriet.

Kjøbenhavn 1. November 1807

F. Knuth

1 skæppe land = ca. 690 kvadratmeter

1 otting = ca. 2,2 liter
 1 tønne korn = ca. 139 liter = 8 skæpper
 1 skæppe korn = ca. 17,5 liter
 småredsel = småafgifter
 1 favn brænde = ca 2 ¼ kubikmeter
 1 favn = ca. 1,9 meter

- o - o - o - o - o - o - o -

Fæstebrev på gård 1815 - Matr. 4 a Hunseby

S.T. Gjør vitterligt: at jeg herved stæder og fæster til **Hans Christensen** fra Vaabensted Gaarden No. 13 af Hundsebye under Grevskabet Knuthenborg, hvilken Gaard med tilliggende Jordlod, staaende for Hartkorn Ager og Eng 5 Tdr. 7 Skp 2 Fd 1 Alb., som Formanden Peder Pedersen har afstaaet ham bemeldte Hans Christensen til Brug som Fæster, er overdraget paa følgende med ham den 14. April 1815 accorderede

Conditioner

1.

Gaardens Bygning, Besætning og Inventarier med Sæde- og Fødekorn vedligeholder og tilsvarende Fæsteren til alle Tider, saaledes som han efter vedhæftede originale Syns- og Taxationsforretning under har tiltraadt og modtaget samme.

2.

Gaardens Bygning, som er anseet tilstrækkelig til dens Avlsbrug, maae ei udvides ved Tilbygninger uden min Tilladelse, og ifald denne meddeles, er Fæsteren ufravigelig forbunden til at rette sig efter de Bestemmelser, jeg i Overensstemmelse med Lovene maatte finde for godt at foreskrive ham.

3.

Gaardens Jordlod skal Fæsteren forsvarlig dyrke i en afvejlende Drift efter den af Landinspecteuren gjorte Inddeling og de Forskrifter, jeg til et udvidet og forædlet Jordbrug maatte paalægge ham.

4.

Intet skadeligt Vand maae Fæsteren lade staae paa sin Lod, som han desaarsag er forpligtet til stedse at holde forsynet med fornødne og vel indrettede Brak- og Vandafledningsgrøfter.

5.

Fæsteren forbydes gandske al Fremleje og maae hverken sælge eller paa anden Maade skille sig ved Høe, Græs, Kløver, Halm eller noget andet Slags Foeringsmiddel, da alt skal fortæres og anvendes til Gødskede for Gaardens Jorder, hvoraf han end og ifald, jeg til sammes Forbedring maatte finde for godt at paabyde det, skal være forbunden til, under min Anviisning og Opsigt fra Grevskabets Side, aarligt at mærgle 1 Td Land til 14.000 □ Al geometrisk Maal af Brakmarken, naar der i hans Lod gives Mærgel.

6.

Gaardens udvendige Hegn, saavel til Vejen som andre Steder, skal Fæsteren opføre enten med Steengjærder, forsaavidt dertil gives Steen paa Lodden, eller af dobbelte Grøfter med Jordvold i Midten, beplantet med Tjørn, Hassel, Piil eller andre passende Vexter. Dette skal han kunne paavise gravet, og Plantningen i Vext til 1. Mai 1817, saa at ringest 1/3 Deel deraf er udført hvert Aars 1. Mai. I modsat Fald underkastes han den Behandling Forordningen af 29. Dec. 1794 fastsætter og er desuden forbunden til at erstatte al den ved opkommende Ufred paa enten Korn, Græs, Skov eller levende Hegn foraarsagede Skade, efter uvillige Mænds Skjøn, og det hvad enten Skaden skeer af hans egne eller andres Kreaturer.

7.

Ved Foden af Grøvtevolden paa den ved Gaarden anlagte og indhegnede Have skal Fæsteren anbringe høitstammede Træer og desuden beplante Havegrøvternes Volde med levende Hegn. Saalænge dertil gives Plads, planter han aarlig i det mindste 5 gode Frugttræer i Haven, hvilken han for resten dyrker til

Kaal, Kartofler og alle slags andre gode Jord- og Kjøkkenvexter, ligesom han og paa et beqvemt Sted anlægger og vedligeholder en Humlehave af 2 Skæppe Lands Størrelse

8.

Fæsteren skal lægge Vind paa Hør- og Hampeavlen, og i det mindste saae 2 Skæppe Hør og 1 Skæppe Hampefrøe aarlig.

9.

Af de paa Udskiftningen og Udflytningen af min Casse anvendte Omkostninger betaler Fæsteren aarlig Rente 4 pr.C. i Overensstemmelse med de Kongel. Anordninger.

10.

Ligesom Fæsteren betaler den aarlige Brandcontingent af Gaardens Bygningers Assurance Sum, saaledes paatager jeg mig, imod at hæve denne i Tilfælde af Ildsvaade, som ej foraarsages ved skødesløs eller uforsigtig Omgang med Ild og Lys af Fæsteren eller dennes Folk, igjen at opbygge Gaarden.

11.

Fæsteren maae ingenlunde, uden min eller Befuldmægtiges udtrykkelige skriftlige Tilladelse, antage Indsiddere og aldeles ej huse pasløse Personer eller modtage nogen Person i Tjeneste, der ikke har eller er lovligen opsagt og entlediget fra sin forrige Husbonde.

12.

Fæsteren maa aldeles ingen Hugst foretage sig i den hans Gaard tilliggende Skovhave uden Tilladelse og Udviisning, derimod er det hans Pligt at holde dens Opvext under Freed og staae til Ansvar for, hvad deri ulovligt maatte vorde hugget under de i Lovene om Skovvæsenet fastsatte Bestemmelser. Ej heller maae han øve Tørveskjær, om saadant skulle gives i hans Jordlod, uden Tilladelse og Udviisning.

13.

Til de bestemte Forfaldstider betaler og præsterer Fæsteren alle saavel personelle som reelle Kongel. og offentlige Skatter, Afgifter og Præstationer, som enten ere eller herefter maatte vorde paabudne for sig, Familie og Folk samt Gaardens og dens Hartkorn med Tilliggende.

14.

I Landgilde og i stedet for Konge- og Kirketiende i Kjærven leverer Fæsteren in Natura aarlig fra 1. Mai 1815 enten ved Bandholm eller Blands, nemlig fra 1. Mai 1815 til 1. Mai 1818

Landgilde	Hvede 1 Td.
	Byg 5 Tdr.
	Havre 1 Td.
Tiendekorn	Hvede 3 Tdr.
	Byg 3 Tdr.

til Sammen Hvede Fire Tønder, Byg Otte Tønder, Havre Een Tønne samt enten Penge 79 Rbd 24 $\frac{2}{3}$ Sk., eller om han ønsker det, saamange Tønder Hvede og Byg, ligemeget af hvert, som efter Medinen af Kjøbenhavns Torvepriis fra 1. Novbr. til Juul, svarer med anførte Penge, hvilket Korn erlægges medio Januar.

Fra 1. Mai 1818 og fremdeles

Landgilde	Hvede 3 Tdr.
	Rug 1 Td.
	Byg 5 Tdr.
	Havre 3 Tdr.
Tiendekorn	Hvede 3 Tdr.
	Byg 3 Tdr.

som i alt udgjør fra Mai 1818 Hvede Sex Tdr., Rug Een Td., Byg Otte Tdr. og Havre Tre Tdr., hvilket Korn fra 1. Mai 1815 det i steden for 79 Rbd. 24 $\frac{1}{3}$ Sk i de 3 første Aar, hvorfor ovenfor bestemt undtagne, leveres Halvdeelen hvert Aars medio October og Resten til paafølgende Mortensdag, men alt Kornet uden Undtagelse i gode og sunde Kornvahre, fri for Heire, Klinte og al slags Blandingskorn, samt

med det befalede Overmaal paa Landgilden. Disse Kornvahre udskiber Fæsteren efter Tilsigelse og medbringer dertil de fornødne Sække. Saa betaler og præsterer Fæsteren desuden aarlig til sidst bemeldte Tid at begynde fra 1. Mai 1815 Tærsker og Tingpenge 1 Rbd 4 Mark samt Smaaredsel, 1 Lam af forbedret Race, 3 store Gjæs, 4 Høns og 1 Snees Æg.

15.

Det i vedhæftede bekræftede Udtog af den for Retten vedtagne og af vedkommende Amtmand autoriserede Hoverieforening benævnte modererede Natural Arbejde forretter Fæsteren til Hovedgaarden Knuthenborg med egne Folk, Heste og Redskaber, forsvarlig og til de Tiider, som han derom i Overensstemmelse med Loven tilsiges.

16.

Hvad der fra Grevskabets Side i Medfør af Loven maatte vorde bestemt til Skolevæsenets bedre Indretninger, skal han være underkastet, og lige med de øvrige i Skoledistrictet prompte betale og udrede til dets Lærere fastsatte eller bestemmende Lønning af Korn, Penge og Fourage, deltage i alle øvrige til Skolevæsenet henhørende Præstationer, hvorhos jeg har det Haab, at Fæsteren med Glæde vil nytte Regjeringens omhuesfulde Indretninger til Oplysningens Fremme ved at holde sin Ungdom til flittig Skolegang.

17.

Dersom Fæsteren, hvilket jeg dog ikke vil formode, enten gandske eller dels skulde forsømme Opfyldelsen af det ham i 4, 6, 7 og 8 Poster paalagte, forbeholder jeg mig at lade samme foranstalte for hans Regning og derfor at søge Bekostningerne paa lovlig Maade inddrive, hvis disse paa Anfordring og i Mindelighed erstatter mig. For øvrigt retter Fæsteren sig paa det nøiagtigste efter Hs. Majestæts Love og Anordninger i Overensstemmelse med hvilke, jeg i enhver Henseende, naar han enten handler imod disse eller det i hans Fæstebrev indeholdende Bestemmelser, forbeholder mig al lovlig Tiltale imod ham til Gaards og Fæstes Forbrydelse eller anden lovbestemt Straf alt efter Forfalden Grad og Beskaffenhed. For den fra Gaarden afgaaede og Fæsteren uvedkommende Huuslod, nyder han ingen Godtgjørelse ifølge den med ham indgaaede Accord.

For Indfæstning til Ejeren er han befriet, men i Tiendepenge erklægges. 10 Rbr.

Til Bekræftelse under min Haand og Segl.

Kjøbenhavn, den 12. Juli 1815

F. Knuth

Ligelydende original Fæstebrev med vedhæftede original Synsforretning og ligeledes vedhæftede Hoveriefortegnelse har jeg modtaget og forpliger mig herved til at efterkomme Samme i alle dets Ord og Punkter.

Knuthenborg, den 19 Juli 1815

Hans H:C:S: Christensen

Til Vitterlighed:

N. Hansen

L. Hansen

- o - o - o - o - o - o - o -

Fæstebrev på gård 1826 - matr. 4 a Bandholm:

ADMINISTRATIONEN for Grevskabet Knuthenborg gjør vitterlig:

At vi paa Lehnsbesidderen Frederik Marcus af Knuths Vegne haver stædt og fæst ligesom vi hermed stæder og fæster Gaarden No. 7 i Bandholm Bye, Østofte Sogn med Tilliggende Hartkorn Ager og Eng 5 Tdr. 4 Skp. 7/10 Alb. til **Johan Arent Rasmussen** af Kiældernæs paa følgende Vilkaar:

1.

Gaardens Bygninger, Besætning og Inventarium med Sæde- og Fødekornd vedligeholder og tilsvarende Fæsteren til alle Tider, saaledes som han efter vedhæftede originale Synsforretning under 8. September

1826 har modtaget samme.

2.

Gaardens Jorder skal Fæsteren forsvarlig dyrke i en afvexlende Drivt efter den af Landinspecteuren giorte Inddeling og de Forskrivter, som til et udvidet og forædlet Jordbrug maatte paalægges ham fra Herskabets Side.

3.

Intet skadeligt Vand maa Fæsteren lade staae paa sin Lod, som han desaarsag er forpligtet til stedse at holde forsynet med fornødne og velindrettede Brak- og Vandaflednings Grøvter.

4.

Fæsteren forbydes gandske al Fremleie, maae ikke give sine Tienestefolk Sæd paa Marken til Løn, og hverken sælge eller paa nogen Maade skille sig ved Høe, Græs, Kløver, Halm eller noget andet slags Foerings Midler, da Alt skal fortæres og anvendes til Giødske for Gaardens Jorder, hvoraf han endog og i Fald det til sammes Forbedring maatte fra Grevskabets Side paabydes, skal være forbunden til under behørig Anvisning og Opsyn aarligt at mærgle 1 Td. Land til 14.000 □ Alen geometrisk Maal af Brakmarken, naar der i hans Lod gives Mærgel – Det er en Følge af hvad om Foerings Conservation er omført, at Fæsteren ei heller maa brænde Halm i Bagerovnen.

5.

Gaardens tildeelte udvendige Hegn, saavel til Veien som andre Steder, skal Fæsteren anordnings-mæssig opføre, enten med Steengiærde, for saavidt dertil gives Steen paa Lodden, eller af dobbelte Grøvter med Jordvold i Midten, beplantet med Tiørne, Hassel, Piil eller anden passende Vexter. Af det opførte Hegn til Naboerne skal Fæsteren vedligeholde Halvparten af de Skel, som grændser til hans Jord, og ifølge heraf staae til Ansvar for at ingen Ufreesd skeer forsaavidt samme angaaer. – I modsat Fald underkastes han den Behandling, Forordningen af 29. October 1794 fastsætter, og er desuden forbunden til at erstatte al den ved opkommende Ufreesd paa enten Korn, Græs, Skov eller levende Hegn foraarsagede Skade efter uvillige Mænds Skiøn og det hvad enten Skaden skeer af hans egne eller andres Kraturer og ligeledes af al Magt søge at befordre Markfreesd paa alle Maader overensstemmende med Anordningen.

6.

Ved Foden af Grøvtevolden paa den ved Gaarden anlagte og indhegnede Hauge skal Fæsteren anbringe høistammede Træer og desuden beplante Havegrøvternes Volde med levende Hegn. Saalænge dertil gives Plads, planter han aarlig i det mindste 5 gode Frugttræer i Haugen, hvilken han for resten dyrker til Kaal, Kartoffler og alle slags anden gode Jord- og Kiøkkenvexter, ligesom han og paa et beqvemt Sted anlægger og vedligeholder en Humlehauge af een til 2 Skiepper Lands Størrelse.

7.

Fæsteren skal lægge Vind paa Hør- og Hampeavlen og i det mindste saae 2 Skpr. Hør og 1 Skp. Hampefrøe aarlig.

8.

Ligesom Fæsteren betaler den aarlige Brandcontingent af Gaardens Bygnings Assurance Summa 1270 Rbd. Sølv, saaledes paatager han sig imod at hæve denne i Tilfælde af Ildsaaede igien at opbygge Gaarden, dog under Tilsyn fra Grevskabets Side, at Gaarden forsvarlig opbygges og hele Brandhjælpen dertil anvendes.

9.

Fæsteren maae ingenlunde uden Administrationens eller Befuldmægtigedes udtrykkelige skriftlige Tilladelse antage Indsiddere og aldeeles ei Huse pasløse Personer.

10.

Den Gaarden forhen tilliggende Skovhauge reserveres Grevskabet og er den nye Fæster aldeles uvedkommende. – Fæsteren maae ei øve Tørveskiær om saadant skulle gives i hans Jordlod uden Tilladelse og Anviisning. – Foretager Fæsteren nogen ulovlig Skovhugst i Grevskabets Skove, staaer han derfor til Ansvar efter Skovforordningen af 18. April 1781.

11.

Til de bestemte Forfaldstider betaler og præsterer Fæsteren alle saavel personelle som reelle Kongelige og offentlige Skatter, Afgifter samt Præstationer, som enten ere eller herefter maatte vorde paabuden for sig, Familie og Folk samt Gaarden og dens Hartkorn med Tilliggende, herunder er altsaa indbegre-ben Dommer-, Degne Korn og Skole Rettigheder, Pligtkiørsler til Kirken og Skolen, ordinaire og extraordinare Fourage Ydelser med videre, hvad der af Gaarden er eller bliver fordret, intet undtagen og uden nogen Godtgjørelse i Landsskatten efter Forordningen af 15. April 1818 §5, eller hvad anden senere paalæggende Skatter, som kunde omtale saadant, dog Fourage Godtgjørelse undtagen.

12.

I Landgilde og i stedet for Konge- og Kirketiende i Kierven leverer Fæsteren in natura aarlig enten ved Bandholm eller Blands

a Landgilde	Rug	1 Td.
	Byg	4 Tdr.
	Havre	1 Td.
	Penge	17 Rbd 48 Sk. Sølv
og b Konge- og Kirketiende	Hvede	2 Tdr. 6 Skp.
	Byg	2 Tdr. 6 Skp.

som i alt udgjør Hvede Toe Tønder og Sex Skiepper, Rug én Tønne, Byg Sex Tønder og Sex Skiepper, og Havre Een Tønne, hvoraf Tienden leveres hvert Aars medio October, og Landgilden til paafølgende Mortensdag, Alt i gode og sunde Kornvahre frie for Heire, Klinte og al slags Blandingskorn samt med det befalede Overmaal paa Landgilden. – Disse Kornvahre udskiber Fæsteren efter Tilsigelse og medbringer dertil fornødne Sække. De benævnte Landgildepenger betaler han aarlig paa Grevskabets Skriverstue hver 1. Maj og 1. Novbr. hver Gang med det Halve.

13.

Det i vedhæftede bekræftede Udtog af den for Retten vedtagne og af vedkommende Amtmand autoriserede Hoveriforening modererede Natural Arbeide forretter Fæsteren til Hovedgaarden Bandholmsgaarden med egne Folk, Heste og Redskaber forsvarlig og til rette Tider, som han derom i Overensstemmelse med Loven tilsiges under Mulct efter de om Hoveriet udgangne eller udkommende Anordninger.

14.

Hvad der fra Grevskabets Side i Medfør af Lovene maatte vorde bestemt til Skolevæsenets bedre Indretning, skal han være underkastet og ligemed de Øvrige i Skole Districtet promte betale og udrede den til dets Lærer fastsatte eller bestemmende Lønning af Penge, Korn og Fourage samt deltage i alle øvrige Skolevæsenet henhørende Præstationer.

15.

I øvrigt retter Fæsteren sig paa det nøiagtigste efter Hans Maiestæts Love og Forordninger og er Grevskabets Eier samt dennes Forvalter og Betiente i alle Maader hørig og lydig efter Anordningen, samt i eet og alt opfylder dette Fæste Brevs Bestemmelser alt under sit Fæstes Forbrydelse.

I Indfæstning betales 142 Rbd. 14 Sk. skriver Eet Hundrede Fyrgetyve og Toe Rigsbankdaler 14 Sk Sedler og Tegn.

Administrationen for Grevskabet Knuthenborg, den 18. Sept. 1826.

I. Knuth

A. W. Moltke

Ligelydende originale Fæstebrev med vedhæftet Hoveriforening og Synsforretning haver jeg imodtaget og forbinder mig hermed til sammes Opfyldelse i alle Deeel.

Knuthenborg, den 19. September 1826

Johan Arent Rasmussen

Til vitterlighed

I. Thaaning

Hansen

Læst inden Grevskabet Knuthenborgs Birkeret den 19. Septbr. 1826

Hartmann

Møller

- o - o - o - o - o - o -

Fæstebrev på gård 1835 - Matr. 8 a Maglemer by, Hunseby sogn

Administrationen for Grevskabet Knuthenborg

Gjør vitterlig: At vi paa Lehnsbesidderen Frederik Marcus greve af Knuths Vegne have stædt og fæst, ligesom vi hermed stæder og fæster Gaarden No. 8 i Maglemer Bye, Hunseby Sogn med underliggende Ager og Eng Hartkorn 6 Tdr. til **Hans Jørgensen** paa følgende Vilkaar:

1.

Gaardens Bygninger, Besætning og Inventarium med Sæde- og Fødekorn vedligeholder og tilsværer Fæsteren til alle Tider, saaledes som han efter vedhæftede originale Syns- og Taxationsforretning har modtaget samme.

2.

Gaardens Jordlod skal Fæsteren forsvarlig dyrke i en afvexlende Drivt efter den af Landinspecteuren gjorte Inddeling og de Forskrivter, som til et udvidet og forædlet Jordbrug maatte paalægges ham fra Herskabets Side.

3.

Intet skadeligt Vand maae Fæsteren lade staae paa sin Lod, som han desaarsag er forpligtet til stedse at holde forsynet med fornødne og vel indrettede Brak- og Vandafledningsgrøvter.

4.

Fæsteren forbydes gandske al Fremleie, maae ikke give sine Tienestefolk Sæd paa Marken til Løn og hverken sælge eller paa nogen Maade skille sig ved Høe, Græs, Kløver, Halm eller noget andet slags Foerings Midler, da alt skal fortæres og anvendes til Giødske for Gaardens Jorder, hvoraf han endog i Fald det til sammes Forbedring maatte fra Grevskabets Side paabydes, skal være forbunden til under behørig Anviisning og Opsyn aarlig af mærgle 1 Td Land til 14.000 □ Alen geometrisk Maal af Brakmarken, naar der i hans Lod gives Mærgel. Det er en Følge af hvad om Foerings Conservation er anført, at fæsteren ei heller maae brænde Halm i Bagerovnen.

5.

Gaardens tildelte udvendige Hegn, saavel til Veien som andre Steder, skal Fæsteren anordningsmæssig opføre enten med Steengjærde, for saavidt dertil gives Steen paa Lodden, eller af dobbelte Grøvter med Jordvold i Midten beplantet med Tiørne, Hassel, Piil eller andre passende Vexter. Af det opførte Hegn til Naboerne skal Fæsteren vedligeholde Halvparten af den Deel, som grændser til hans Lod, og ifølge heraf staae til Ansvar for, at ingen Ufred skeer forsaavidt samme angaaer. – I modsat Fald underkastes han den Behandling, Forordningen af 29 October 1794 fastsætter og er desuden forbunden til at erstatte al den ved opkommende Ufred paa enten Korn, Græs, Skov eller levende Hegn foraarsagede Skade, efter uvillige Mænds Skjøn, og det hvad enten Skaden skeer af hans egne eller andres Kreaturer, og ligeledes af al Magt søge at befordre Markfred paa alle Maader i Overensstemmelse med Anordningen.

6.

Ved Foden af Grøvtevolden paa den ved Gaarden anlagte og indhegnede Hauge skal Fæsteren anbringe høistammede Træer og desuden beplante Havegrøvternes Sider med levende Hegn. – Saalænge dertil gives Plads, planter han aarlig i det mindste 5 gode Frugtræer i Haugen, hvilken han forresten dyrker til Kaal, Kartoffler og alle slags anden gode Jord- eller Kiøkkenvexter, ligesom han og paa et beqvemt Sted anlægger og vedligeholder en Humlehaug af indtil 2 Skieppe Lands Størrelse.

7.

Fæsteren skal lægge Vind paa Hør og Hampe Avlen og i det mindste saae 2 Skp. Hør og 1 Skp. Hampefrøe aarlig.

8.

Ligesom Fæsteren betaler den aarlige Brandcontingent af Gaardens Bygningers Assurancesumma, saaledes paatager han sig imod at hæve denne i Tilfælde af Ildsvaade igien at opbygge Gaarden, dog under Tilsyn fra Grevskabets Side, at Gaarden forsvarlig opbygges og hele Brandhjelpen dertil anvendes.

9.

Fæsteren maae ingenlunde uden Administrationens eller Befuldmægtigedes udtrykkelige skivtlige Tilladelse antage Indsiddere og aldeles ikke huse pasløse Personer.

10.

Gaardspladsen med det derpaa staaende Huus saavelsom den Gaarden forhen tilliggende Skovhave reserveres Grevskabet og er Fæsteren aldeles uvedkommende. – Han maae ei øve Tørveskjær, om saadant skulle gives i hans Jordlod uden Tilladelse og Anvisning. – Begaar Fæsteren nogen ulovlig Skovhugst i Grevskabets Skove, staaer han derfor til Ansvar efter Skovforordningen af 18. April 1781.

11.

Til de bestemte Forfaldstider betaler og præsterer Fæsteren alle saavel personelle som reelle Kongelige og offentlige Skatter, Afgifter samt Præstationer, som enten ere eller herefter maatte vorde paabudne for sig, Familie og Folk samt Gaardens og dens Hartkorn med Tilliggende, herunder er altsaa ind-begreben Dommer, Degne Korn og Skole Rettigheder, Pligtkiørsler til Kirker og Skoler, ordinaire og extraordinaire Fourage Ydelser med videre, hvad der af Gaarden er eller bliver fordret, Intet undtagen og uden nogen Godtgjørelse i Landsskatten efter Forordningen af 13. April 1818 § 5 eller hvad anden paalæggende Skatter, som kunde omtale saadant, dog Fourage Godtgjørelse undtagen.

12.

I Landgilde og i stedet for Konge- og Kirketiende i Kierven leverer Fæsteren in Natura aarlig enten ved Bandholm eller Blands fra 1. Mai 1835

a Landgilde og Hoveriafgivt

Hvede 2 Tdr., Byg 6 Tdr., Havre 1 Td 4 Skp., Penge 26 Rbd. Sølv
1 Lam, 2 Giæs, 6 Høns og ½ otting Smør

b for Tiende

Hvede 3 Tdr., Byg 3 Tdr.,

som i alt udgjør Hvede Fem Tønder, Byg Nie Tønder, Havre een Tønde Fiire Skiepper, Penge Tyve og Sex Rigsbankdaler Sølv, Et Lam, To Giæs, Sex Høns og en halv otting Smør. Tienden leveres hvert Aars medio October og Landgilden til den paafølgende Mortensdag, alt i gode og sunde Kornvahre, frie for Heire, Klinte og al Slags Blandingskorn samt med det befalede Overmaal paa Landgilden. Disse Kornvare udskiber Fæsteren efter Tilsigelse og medbringer dertil de fornødne Sække. – Pengene betales paa Grevskabet Knuthenborgs Skrivestue med Halvdeelen 1. Maj og Resten 1. November. Smaaredsel leveres in Natura hver 1. November eller derfor leveres Korn eller Penge, ligesom det maatte Fordres.

13.

Fra Grevskabets Skove nedkjører Fæsteren aarlig en Favne Brænde til Stranden og udskiber samme.

14.

Det paaligger Fæsteren at besørge Gaardens Andeel i Giødske Kiørslen ved Knuthenborg ligemed Byens øvrige Gaardbeboere.

15.

Hvad der fra Grevskabets Side i Medfør af Lovene maatte vorde bestemt til Skolevæsenets bedre Indretning, skal han være underkastet og ligemed de Øvrige promte betale og udrede den til dets Lærer fastsatte eller bestemmende Lønning og Penge, Korn og Fourage samt deltage i al øvrige til Skolevæsenet henhørende Præstationer.

16.

I øvrigt retter Fæsteren sig paa det nøiagtigste efter hans Majestæts Love og Anordninger og er Grevskabets Eier samt dennes Forvalter og Betjente i alle Maader hørig og lydige efter Anordningen samt i

Et og Alt opfylder dette Fæstebrevs Bestemmelser alt under sit Fæstes Forbrydelse.
I Indfæstning betales 250 Rbd. og i Tiendepenge 25 Rbd. tilsammen 275 Rbd. Sedler, skriver To
Hundrede Halvfierdesindstyve og Fem Rigsbankdaler Sedler.

Administrationen for Grevskabet Knuthenborg, den 11. Septbr. 1835.

I. Knuth A. W. Moltke

Et ligelydende original Fæstebrev haver jeg modtaget med vedhæftet Synsforretning og forbinder mig
herved at efterkomme samme i alle dets Ord og Klausuler.

Knuthenborg, den 5. October 1835

Hans Jørgensen

Til Vitterlighed

I. Thaning I. Hansen

Læst inden Grevskabet Knuthenborgs Birkeret, den 6. Oct. 1835

Møller

- o - o - o - o - o - o - o -

Fæstebrev på husmandssted 1844 - matr. 24 og 25 Østofte - med senere skøde på samme ejendom

Frederik Marcus Greve af Knuth til Grevskabet Knuthenborg gjør vitterligt: at jeg haver stædt og fæst
ligesom jeg herved stæder og fæster Huset efter Jordebogen No. 35 med Huslodderne No. 10 og 11 efter
den ny Matrikel No. 24 og 25 ansat for Gammelskat 2 Rd 68 S Sølv og Hartkorn 5 Skp 1 Fdk i Østofte
By og Sogn til **Anders Madsen** af Reersnæs paa følgende Vilkaar:

1.

Husets Bygning vedligeholder og tilsvarende han til alle Tider, som han efter vedhæftede Synsforretning har
modtaget samme.

2.

Fæsteren maae benytte Jorderne enten til Græsning og Høslet allene eller til Dyrkning tillige, i sidste
Tilfælde bør ei mere end det Halve af Jorden anvendes til Kornsæd, dog ikke at 2 Halme af samme Slax
tages efter hinanden og bør ei 2 Gange Havre i en Omgang dyrkes. I det mindste bør 1/6 af Jorden aarlig
gjødes, og i sidste Halm skal Jorden udlægges med Kløver. – Hvad enten han afgræsser eller dyrker
Jorden, maae Intet deraf til Andre udleies eller af Andre bruges, ei heller maae han afhænde Høe eller
Halm, langt mindre Gjødning eller hede med Halm.

3.

Saa vel Jordene som Haugen skal Fæsteren stedse holde forsvarlig indhegnet saavel mod Veie som
Naboerne, mod hvilke sidste han tager halv Hegn og aarlig vedligeholder sin egen Hegnspart, ligeledes
bør han ved at holde sine Kreaturer tøirede og ellers paa enhver Maade søge at befordre Markfred.

4.

Fæsteren bør altid holde en Hauge paa een a to Skp. Lands Størrelse forsvarlig indhegnet samt dyrke med
Kjökkenurter og Planter saavidt mulig med Frugttrær.

5.

Det forbydes ham at tage Indsiddere uden Tilladelse, og pasløse Personer maae han aldeles ikke huse. –
Han formaner til at afholde sig fra ulovlig Skovhugst, hvorfor han ellers staar til Ansvar efter
Forordningen 18 April 1781. – Opsamling af Brænde i Skoven tillades kun paa de bestemte Dage.

6.

Fæsteren retter sig efter Lovens 3-die Bogs 13 Kapitel samt senere Landvæsenet og hans vedkommende
udgangne eller herefter udkommende Anordninger, samt desuden indbegrebet viser Herskabet og dets
Betjente tilbørlig hørighed og lydighed.

7.

Alle Kongelige Skatter af Hartkornet Jord og Huus samt offentlige Præstationer og Arbeider, som ere

eller herefter paabydes, altsaa og de aarlige Brandpenge af Huset udredede af det Fæstede uden nogen Godtgjørelse i Gammel- og i Landsskatten eller andre Lignende.

8.

Af Huus og Jord svares i aarlig Afgift:

40 Rb Sølv, skriver Fyrgetyve Rigsbankdaler Sølv,

som erlægges 1. Mai og 1. Novembr hver Gang det Halve. – Naar Fæsteren godtgjør, at han forsvarlig driver al Jorden med sine Køer, godtgjøres han i de første 4 Aar 8 Rb Sølv. – Han forretter aarlig 2 Gangdage ved Klapjagten.

9.

I Indfæstning er betalt 200 Rbd og Fogedpenge 20 Rbd, i alt To Hundrede og Tyve Rigsbankdaler Sedler. Dette til Bekræftelse under min Haand og Segl.

Knuthenborg, den 9 October 1844

Knuth

At denne Gjenpart er ligelydende med Originalen, som er udstædt paa det bemærkede Stempelpapir No. 4 af fjerde Klasse, bekræftes herved under min Haand og Segl.

Knuthenborg den 9. October 1844

Ligelydende originale Fæstebrev med vedhæftet Synsforretning har jeg modtaget og forpligter herved mig og Arvinger til at opfylde samme i alle dets Ord og Punkter.

Knuthenborg, den 14. October 1844

Anders Madsen

Til Vitterlighed:

Thaning Ancher

Læst inden Grevskabet Knuthenborgs Birkeret, den 15. October 1844

Møller

Afskrift af Maribo Birks Skøde- og Panteprotokol fol. 507

Thingdagen den 7. April 1874 blev læst følgende Skjøde

Imellem Besidderen af Grevskabet Knuthenborg som Sælger og Hans Peder Andersen som Kjøber er oprettet følgende

Kjøbecontract

Jeg Eggert Christoffer Greve Knuth til Grevskabet Knuthenborg gjør vitterligt: at jeg Medhold af Lov af 21. Juni 1854 og Justitsministeriets Resolution af 27. December 1864, thinglæst 31. Januar og 7. Marts 1865, sælger og overdrager til **Hans Peder Andersen**, der er Søn af hidtilværende Fæster, **Anders Madsens** Enke, Maren Henriksdatter, det under Grevskabet hørende i Østofte Sogn, Østofte By beliggende Huus Matr. No. 24 og 25a af Hartkorn 4 Skp 3 Fdkr 1/4 Alb med Gl.Skat 2 Rdl 46 Sk. Overdragelsen skeer i øvrigt paa følgende nærmere Vilkaar:

1

Salget skeer til fri Eiendom og Kortet, der vedhæftes Skjødet, vil vise Grændserne, men jeg vil som Sælger intet Ansvar have for Arealet.

Dersom det befindes, at Jord, som ei er paa Kortet, hører under Hartkornet og Gammelskatten, er Kjøberens vel berettiget til at søge Skyldsætningen fordeelt paa lovlige Maade, men han kan ei gjøre Fordring paa at erholde saadan Jord eller overhovedet i den Anledning fremføre nogetsomhelst Krav paa mig eller Grevskabet.

Befindes det, at der retteligen hviler meere Hartkorn eller Gammelskat paa det solgte, er Kjøberens pligtig til at overtage dette.

2

Udenfor Kjøbesummen og uden nogen Aktieret overtager og indfrier Kjøberens inden 11. December 1872 den paa Eiendommen efter cederet Obligation hvilende 1/6 Bankhæftelse. Jagtretten forbeholdes indtil

Skjødets Udstedelse, og fra Skjødets Dato overdrages Jagtretten Grevskabets Besidder i 10 Aar uden noget Vederlag i Henhold til Loven af 30. Januar 1861 §2.

3

Eiendommen sælges som den er og forefindes uden Ansvar for Sælgeren og staar fra Kjøbet for Kjøberens Regning og Risico.

4

Kjøberen modtager Eiendommen med de Byrder og Forpligtelser, der hidtil, enten ifølge Udskiftningen eller andre Foreninger og oprettede Contracter, paahvile samme, Intet undtaget. Han maae altsaa taale alle Veie, Stier, Hegnforpligtelser m.v. samt bære disse og alle andre Byrder til Fordeel for Andre, Alt uden mindste Udgift eller Ansvar for Grevskabet. - Specielt reserveres den hidtil bestaaende faktiske Tilstand, navnlig Grevskabets Skovveie eller Andre Veiforbindelser.

5

Kongelige Skatter og Afgifter, Gammelskatten, Bankrente, Brandcontingent, Tiender og andre almindelige Byrder og Præstationer af Eiendommen vedbliver Kjøberen at svare som hidtil, uden Hensyn til Eierskiftet og uden nogensomhelst Undtagelse, saa at han friholder Grevskabet for enhver som helst Udgift af den solgte Eiendom.

6

Tienderne af den solgte Eiendom ere selvfølgelig udenfor Afhændelsen og svares af Kjøberen til rette Vedkommende.

7

Kjøbesummen er 1.650 Rdl, skriver Eet Tusinde Sex Hundrede og Halvtredsindstyve Rigsdaler Rigsmønt. Heraf forbliver 1.100 Rdl indestaaende i den solgte Eiendom med Besætning, Inventarium og Avl paa første Prioritet, imod at Kjøberen samtidigt med Skjødets Udstedelse derfor udsteder en sædvanlig 4% p.A. rentebærende Obligation til Grevskabets Fideicommis, overensstemmende med den Konzept, som forelægges. Den øvrige Deel af Kjøbesummen betaler Kjøberen saaledes: i 11 December Termin 1873 = 550 Rdl. I øvrigt betinges skadesløs Betaling i enhver Henseende, og hele Kjøbesummen forrentes indtil Betaling finder Sted med 4% p.A. fra 1. Maj 1873, hvilken Rente erlægges 11 Juni Termin 1873 for det da forløbne Tidsrum og senere med Halvdeelen i hver Termin.

8

Skjøde og anden endelig Berigtigelse skeer senest i 11 December Termin 1873, naar ellers Vilkaarene ere opfyldte samt Hartkorns- og Gammelskat-fordelingen approberede.

9

Alle navnlig Omkostninger ved denne Contract, Skjødningen og Panteobligationens Udstedelse, hvorunder ogsaa Udgifterne for Skjøde, Kort, saaog ved disse Documenters Thinglæsning, derunder indbefattet Afgiften til Statskassen, udredes af Kjøberen, som desuden og udenfor Kjøbesummen af denne betaler 2% i 11 December Termin dette Aar for Afhændelsens Ordning.

10

Dersom Kjøbesum eller Renter af denne ei nøiagtigen bliver betalt til de bestemte Tider, eller Kjøberen paa anden Maade undlade at efterkomme foranstaaende Vilkaar, maa han taale, at jeg for hans Regning stiller Eiendommen til offentlig Auction efter saadan Bekjendtgjørelse og paa saadanne Conditioner, som jeg maatte bestemme. Forsaavidt jeg i noget Punkt vil sagsøge Kjøberen til Kontractens Opfyldelse anvendes den hurtige Retsfølgning efter Forordn. 25 Januar 1828.

11

Alle navnlig Fæsteudgifter for Aaret til 1. Maj 1873 præsteres til Forfalds Tid efter samme Regler som hidtil.

12

Den originale Contract forbliver hos Sælgeren, som derimod meddeler Kjøberen en bekræftet Gjenpart.

Jeg Hans Peder Andersen tilstaaer herved at have kjøbt indbemeldte Eiendom paa foranførte Vilkaar, hvilke jeg forpligter mig til at opfylde i enhver Henseende.

Til Bekræftelse ved vore Underskrifter

p.T. Mariebo, den 28 April 1873

Hans Peder Andersen

Paa Lehns greve Knuths Vegne med forbehold for Approbation

Blæsberg

Approberes.

Knuth Knuthenborg

Jeg Anders Madsens Enke, Maren Henriksdatter, erkjender herved, at det er efter mit Ønske og med mit Samtykke, at mit hidtil værende Fæstested ved foranstaaende Contract er solgt til min Søn Hans Peder Andersen, og jeg frafalder i Henhold hertil min Fæsteret til Eiendommen.

p.T. Mariebo, den 28. April 1873

Maren Henriksdatter

Skjøde

I henhold til og overensstemmende med foranstaaende Kjøbecontract tilskjøder jeg, Besidderen af Grevskabet Knuthenborg herved Hans Peder Andersen, der nu har berigtiget Kjøbesummen og i øvrigt opfyldt Vilkaarene, indbemeldte Eiendom, Huuset Matr. No. 24 og 25a i Østofte By, Østofte Sogn, tilsammen Hartkorn 4 Skpr 3 Fdkr 1/4 Alb, Gammelskat 2 Rd 46 Sk.

Attesteret Matrikuls kort vedhæftes.

Knuthenborg, den 17 December 1873

Paa Lehnsbesidderens Vegne, ifølge Fuldmagt

Axelsen

Godsforvalter

Der er for Lehnscontrollens Vedkommende ikke Noget til Hinder for, at dette Skjøde thinglæses.

Justitsministeriet, den 14. Marts 1874

Oddy Stephensen/Algren Ussing

I Henhold til Indenrigsministeriets Skrivelse af 12. Juli 1873 og vedhæftede Kort paategnes nærværende Skjøde til Thinglæsning.

Lolland-Falsters Stiftamt, den 21. marts 1874

C. Holsten

Forevist.

Maribo Amtstue, den 24 Marts 1874.

E. Meyer

- o - o - o - o - o - o - o -

Fæstebrev på gård 1868 - Matr. 9 a Blans by, Stokkemark sogn - med tinglyst overtagelsesforretning.

Stempel Tarif No. 13 Taxt. 2 Rdl. og Mærke 16 Sk.

Gaarden Matr. No. 9a i Blands By, Stokkemark Sogn under Grevskabet Knuthenborg med Gammel-skat 45 Rdl. 37 Sk. og Hartkorn 6 Tdr 2 Fdk 2½ Alb og tilhørende Tørvemoselod Matr. No 52c med Hartkorn 2 Alb. der ved Fæsteren Peder Jørgensens Enkes Død er bleven fæsteledig, er tilsagt **Hans Jørgensen Steen**, som fratræder sin nuhavende Fæstegaard i Maglemer, ifæste og er i denne Anledning oprettet følgende

Fæsteaccord:

1.

Gaardens Bygninger og den Besætning, som tilhører Grevskabet og af den Afdødes Bo skal tilsvares, modtager Fæsteren ved Lovlig Synsforretning, hvorefter det tilsvares.

2.

Den forhen fra Gaarden reserverede og indfredede Skovpart, saavel som Gaardens Ret til Tørveskjær i Matr. No. 14 a samt Gaardens forrige Plads i Byen, der Alt har særskilt Hartkorn, forbeholdes og er Fæsteren aldeles uvedkommende. Jagtretten forbeholdes. Den Afdødes Familie har Ret til at forblive boende i Gaarden og fodre deres Kreaturer paa ordentlig Maade til 1-ste Mai 1869.

3.

Gaardens Jorder skal Fæsteren forsvarlig behandle og drive i ordentlig Omgang og saaledes, at kun det Halve tages med Sæd. Brakmarken udgraves og gjødes forsvarlig og en Mark udlægges aarlig besaaet med Kløver. Foder og Hø maa ei føres fra Stedet. Fremleie forbydes. Alle Veie og Stier maa taales og Gaardens Andeel af Hegnene saavel som Hovedvandløbene holdes i forsvarlig Stand.

4.

Fra 1-ste Januar 1869 svarer Fæsteren alle Kongelige Skatter, offentlige Paabudde og Præstationer til Stat og Commune, samt Brandpenge, som er eller herefter paabydes af det Fæstede. Intet undtagen uden at erholde Godtgjørelse i Landskatten eller Lignende.

5.

Han svarer alle Tiender overensstemmende med de confirmerede Foreninger.

6.

I aarlig Afgift svares fra 1-ste April 1869 250 Rdl siger To Hundrede og Halvtredsindstyve Rigsdaler, som betales 1-ste October og 1-ste April hver Gang det Halve.

7.

I Tilfælde af Ildsvaade opfører Fæsteren nye Bygninger imod at hæve Assurancesummen, dog under Tilsyn, at det udføres forsvarlig, og hele Brandhjælpen anvendes.

8.

I betragtning af den betingede Afgift er Fæsteren fri for at erlægge Indfæstning.

9.

Overensstemmende hermed vil Fæstebrev blive udstedt og udreder Fæsteren alle Omkostninger. Det er en selvfølge, at Fæsteren opfylder Alt, hvad der efter Lovgivningen paahviler ham.

Knuthenborg, den 16-de October 1868

Knuth - Knuthenborg

Anførte Konditioner vedtager jeg i Et og Alt.

Hans Steen

Eggert Christoffer Greve Knuth
til Grevskabet Knuthenborg

Gjør vitterligt: at jeg i Henhold til Loven af 19-de Februar 1868 og den vedhæftede Fæsteaccord af 16-de Oct. dette Aar, udstedt paa det for Fæstebrev accorderede Stempelpapiir og til Taxt 2 Rdl., 16 Sk. herved fæster til Hans Jørgensen Steen af Maglemer Gaarden Matr. No. 9a med Gammelskat 45 Rdl 37 Sk. og Hartkorn 6 Tdr. 2 Fdk. 2½ Alb. med tilhørende Tørvemoselod Matr. No. 52c med Hartkorn 2 Alb. i Blands By, Stokkemark Sogn under Grevskabet Knuthenborg, der ved Fæstersken Peder Jørgensens Enkes Død i Juli Maaned dette Aar blev fæsteledig, hvilken Gaard med nævnte Tilliggende Hans Jørgensen Steen maa nytte og bruge samt i sin Hustrus Levetid, saalænge hun hensidder som Enke, ifæste beholde paa de i Fæsteaccorden nævnte Betingelser, hvortil kun føies, at Gaardens Bygninger, Besætning og Inventarer tilsvares efter den vedhæftede Synsforretning, samt at den aarlige Afgift for Konge- og Kirketienderne efter Foreningen er Hvede 3 Tdr. 4 Skp., Byg 3 Tdr. 4 Skp at betale efter hvert Aars Capiteltaxt for Halsted Amt.

For øvrigt maa Fæsteren paa det Nøiagtigste efter de gjældende Love og Anordninger opfylde Alt, hvad deri og i dette Fæstebrev er bestemt, og kan han i Medhold heraf i Tilfælde af Misligholdelse saggives til Fæstes Forbrydelse. – Grevskabet er berettiget til at lade paasee, at alle Betingelser opfyldes. – Som

nævnt i Fæsteaccorden er ingen Indfæstning Recognition betalt.
Dette bekræftes med Underskrift og Segl.

Knuthenborg, den 20-de November 1868

Knuth - Knuthenborg

Læst ved Maribo Birkeret den 1-ste December 1868

Bevidnes

C. A. Møller

Det hermed ligelydende originale Fæstebrev paa Stempelpapir med vedhæftede Synsforretning har jeg modtaget og forpligter mig til at opfylde samme i alle Ord og Punkter.

Hans Jørgensen Steen

*Ovennævnte fæstebrev er indført il Maribo Birks Skøde- og Panteprotokol fol 277 og dertil er på fol 278 indføjet **Overtagelsesforretning** efter hidtidig fæster Peder Jørgensens enke:*

Aar 1868, den 17 Oct. mødte vi undertegnede i Gaarden Matr. nr. 9a i Blands, som af Grevskabet Knuthenborgs Besidder er fæstet til Hans Jørgensen Steen af Maglemer, som fratræder sin Fæstegaard der, for efter anmodning af Grevskabet, den nye Fæster, samt den afdøde Fæsterskes Svigersøn, som Skjønsmænd i Medhold af Bestemmelserne i Forordningen 8 Juni 1787 og Lov 19 Febr. 1861 at syne den nævnte Gaards Bygninger og Tilliggender og hvad der som Beholdning og Inventarium ved Gaarden skal tilsvares som Grevskabet tilhørende og derefter overleveres Hans Jørgensen Steen til Vedligeholdelse og Tilsvar.

Hans Jørgensen Steen var tilstede og for den afdødes Arvinger Frederik Christensen samt paa Grevskabets Vegne Godsinspektør Thaning i hvis Overværelse Forretningen foretoges saaledes:

A Gaardens Bygninger bestaaer af

1. Søndre Længde 12 Fag, Bindingsværk, Straatag, Klinede og murede Vægge med Loft over 12 Fag indrettet Boboelsesleilighed med fornødne Vinduer og Døre.
2. Vestre Længde 11 Fag samme Slags Bygning indrettet til Heste- og Kostald, Hakkelseslo, Karlekammer og Portrum med Porte og Døre
3. Nordre Længde 12 Fag samme Slags Bygning indrettet til Lade og Lo med fornødne Porte og Døre
4. den Østre Længde 9 Fag samme Slags Bygning til Lade og Lo, derfor fornødne Porte og Døre. Bygningerne gamle men i brugbar Stand.

B. Beholdning og Inventarier

1 Sort Hoppe med Stjerne	15 Aar
1 Bruun Hoppe	10 Aar
1 Bruun flakket Hoppe	4 Aar
1 Vogn med Fjelleheldning og Lange Harver ansat til	30 Rdl
1 do. med gamle Fjelle med do	20 Rdl
2 Træplouge	10 Rdl
1 Harve med Jerntænder	4 Rdl
2 Sæt Seletøi	4 Rdl
1 Tromle	3 Rdl
1 Slæde	5 Rdl

C. Sædekorn i Marken er nedlagt 5 Tdr. Rug og til Vaarsæd leveres 3 Tdr. Byg og 3 Tdr. Havre, hvormed Hans Steen erklærer sig tilfreds. Af Foderkorn fordres Intet, hvorimod Frederik Christensen, som bliver boende i Gaarden til 1-ste Mai 1869 forpligtes at passe og fodre Hestene forsvarligt.

Gaardens Jorder er delt i 6 Marker med beplantede Hegn.

Desforuden hører til Gaarden dens Andeel i den Fælleds Tørvemose, som har matr. 52c.

Hovedvandløbet som gaaer ved Lodden er Fæsteren pligtig at vedligeholde.

Denne Forretning have vi foretaget efter vores Overbeviisning og bedste Skjønnende, det vi om forlanges med Lovens Ed tør bekræfte.

	Peder Ruus	Carl Johansen
Overværende og tilfredse med Forretningen		
Thaning	Hans Steen	Frederik Christensen

- o - o - o - o - o - o - o -

Lejekontrakt på husmandssted 1885 - matr. 2 a Havlykke Hovedgård, Bandholm sogn
Stempel 1 Kr. 15 Øre

Leier Mikkel Nielsen
paa Huset Matr. No. 2 e paa Vriet, Bandholm Sogn

Adam Wilhelm Lehns greve Knuth
Greve af Knuthenborg
Stamherre til Lerchenfeldt

gjør vitterligt: At jeg herved bortleier det paa Vriet By, Bandholm Sogn beliggende Huus med til-hørende Jordlod af Areal 5 $\frac{3}{7}$ Tdr. Land, der under Matr. No. 2 e er skyldsats for Hartkorn 3 Skpr. $\frac{3}{4}$ Alb med Gammelskat 6 Kr. 83 Øre til

Mikkel Nielsen

paa følgende Vilkaar:

1.

Bygningerne vedligeholdes forsvarligt og afleveres efter vedhæftede Synsforretning. Skulde nogen eller alle de Leieren overdragne Bygninger ved Ildebrand blive ødelagte eller beskadigede, lader Grevskabet mod at hæve Brandassurancen Skaden afhjælpe eller nye Bygninger opføre efter eget Skjøn om disses Størrelse, Indretning og Plads samt Tiden for Opførelsen uden nogen som helst Erstatning til Leieren. – Denne har selv at anskaffe og vedligeholde de anordnede Brandredskaber. Skade paa Bygningerne, forårsaget ved Storm eller paa anden Maade end ved Ildebrand, afhjælpes af Leieren uden Deeltagelse af Grevskabet, der tillige ikke paatager sig noget Ansvar for Rigtigheden af det anførte Areal.

2.

Saa vel Lodden som Haven skal Leieren stedse holde forsvarligt indhegnet og dyrke samme paa ordentlig Maade saaledes, at kun det Halve af Lodden tages med Korn, en Deel aarlig gjødes og udlægges i sidste Halm besaaet med Kløver. – Foder og Gjødning maa ikke føres fra Stedet. Alle Vandløb i og ved Jorden skal Leieren holde i forsvarlig Stand. – Mergelgrave maa ikke graves og Træer og Buske ikke borttages.

3.

Fremleie forbydes og Jagtretten forbeholdes.

4.

Leieren udreder og tilsvarende til rette Forfaldstider og til rette Vedkommende alle Skatter, Afgifter, Tiender og Byrder af Eiendommen, derunder Brandkontingent uden nogen som helst Deeltagelse af Grevskabet. Som Vederlag for Konge- og Kirketienden svarer han endvidere 6 Skp. Byg, der beregnes til Penge efter det paagjældende Aars Capiteltaxt og erlægges 14 Dage efter at denne er sat. I aarlig Afgift svarer han 140 Kr., hvilke Eet Hundrede og Fyrgetyve Kroner betales skadesløst med Halvdelen 1-ste Mai og 1-ste November, første Gang 1. November d.A. for det forløbne Halvaar. – Misligholdelse heraf berettiger Grevskabet til at ansee Kontrakten for hævet og til at fordre, at Leieren strax fraflytter under Udkastelsestvang.

Alle Indbetalinger skee paa Grevskabets Godscontoir.

5.

Grevskabets Godsbestyrelse forbeholdes til enhver Tid fri og uhindret Adgang til Eiendommen.

6.

Alle med Overdragelsen forbundne Omkostninger betaler Leieren.

7.

Leiemaalet, der begynder 1. Mai d.A., kan hæves med $\frac{1}{2}$ Aars Varsel fra en af Siderne til en 1. Mai.

Jeg Mikkell Nielsen tilstaaer herved at have indgaaet denne Contrakt paa foranførte Vilkaar og forpligter mig og Arvinger – disse Een for Alle og Alle for Een – at opfylde samme i alle Ord og Punkter, ligesom den ved Forordningen 25-de Januar 1828 hjemlede hurtige Retsforfølgning vedtages i Søgsmaalstilfælde. Den originale Contrakt forbliver hos Grevskabet, som meddeler Leieren en bekræftet Gjenpart.

Dette bekræftes med Underskrifter

Afgiften 140 Kroner taget 7 Gange = 700 Kroner. $\frac{1}{6}\%$ heraf = 1. Kr. 15 Øre

Knuthenborg, den 31. Marts 1885

A. W. Knuth

Mikkell Nielsen